

บทคัดย่อ

การทดสอบและวิจัยการเลี้ยงผึ้งเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชและคุณภาพน้ำผึ้งได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่สูง 6 แห่ง ได้แก่ ปางตะ ห้วยน้ำริน สบเมย ห้วยเป่า ปางมะโอ และป่าแป๋ จากผลการดำเนินงาน (1) การทดสอบเทคโนโลยีการเลี้ยงผึ้งและชันโรงเพื่อผลิตน้ำผึ้งที่มีเอกลักษณ์ (กัญชง) สามารถสร้างอาชีพและรายได้ร่วมกับเกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยใช้ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง และชันโรงผลิตน้ำผึ้งเกสรกัญชง ในระยะเวลา 6 เดือน ผึ้งพันธุ์สามารถผลิตน้ำผึ้งได้มากที่สุด 4 กิโลกรัม/รัง รองลงมาได้แก่ ผึ้งโพรง ผลิตน้ำผึ้งได้ 2 กิโลกรัม/รัง และชันโรง ผลิตน้ำผึ้งได้ 200 กรัม/รัง ในส่วนการวิเคราะห์สาระสำคัญ THC และ CBD ไม่พบค่าเกินมาตรฐานกับน้ำผึ้งทั้ง 3 ชนิด (2) จากการสำรวจศัตรูผึ้งที่พบมากบนพื้นที่สูง ได้แก่ หนอนกินไขผึ้ง ต่อหัวเสือ แตน และมด นั้น วิธีการจัดการและการป้องกันแมลงศัตรูผึ้งควรใช้วิธีการจัดการหลายๆ วิธี เช่น วิธีกล โดยใช้อุปกรณ์ได้แก่ สวิง ไม้ตุงไฟฟ้า ร่วมกับการใช้เหยื่อล่อเช่น การใช้น้ำผึ้งแท็บริสุทธ์ เป็นการล่อต่อหัวเสือให้ติดกับดัก เป็นวิธีการป้องกันได้ดีที่สุด การใช้สารเคมี เช่น ผงกันมด (ชันเจีย) สามารถโรยรอบๆ รัง รัศมีไม่เกิน 2 เมตรร่วมกับการทาน้ำมันซีโล่รอบๆ ขาตั้งรังได้ผลมากที่สุด แต่ไม่สามารถใช้สารเคมีอื่นๆ ฉีดพ่น และทารอบๆ ลังได้ (3) การทดสอบต้นแบบถังเลี้ยงผึ้งพันธุ์แบบรวงน้ำผึ้งสำเร็จรูป 2 ชั้น ร่วมกับเกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยเกษตรกรสามารถใช้เลี้ยงเพาะขยายพันธุ์ผึ้ง 3-6 เดือน สามารถใช้เลี้ยงผึ้งพันธุ์เพื่อได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่แบบคอนน้ำผึ้งสำเร็จรูป หรือรวงน้ำผึ้งสำเร็จรูปได้อย่างเหมาะสม และ (4) วิธีการลดความชื้นด้วยการระเหยความชื้นในน้ำผึ้งทั้ง 2 ระบบ สามารถลดความชื้นได้ โดยหากใช้วิธีระเหยโดยใช้แบบระบบปิด ที่อุณหภูมิที่ 65 °C เป็นเวลา 40 นาที สามารถทำให้น้ำผึ้งระเหยความชื้นได้ 19.2 % และความหวานเพิ่มขึ้น 80.5 %Brixs และหากใช้วิธีระเหยโดยใช้แบบระบบเปิด ที่อุณหภูมิที่ 65 °C เป็นเวลา 50 นาที น้ำผึ้งระเหยความชื้นได้ 20.5 % และความหวานเพิ่มขึ้น 80.1 %Brixs ตามลำดับ ซึ่งผ่านมาตรฐานคุณภาพน้ำผึ้งตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 211) ปี พ.ศ. 2543

คำสำคัญ : น้ำผึ้ง ลังเลี้ยงผึ้ง รวงน้ำผึ้งสำเร็จรูป พื้นที่สูง